T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Ekim 2026
1453
Sayı:

51984

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Sağlık Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan Kemal MEMİŞOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 21/10/2026

K Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlık hakkı; Anayasa'nın 56'ncı maddesinde güvence altına alınmış, coğrafi konuma, sosyoekonomik duruma veya yaşanan olağanüstü koşullara bağlı olmaksızın herkese eşit, nitelikli, kamusal ve ücretsiz biçimde sunulması gereken temel bir insan hakkıdır. Sağlık hizmetlerinde eşitlik ilkesi, yalnızca kâğıt üzerinde aynı mevzuata tabi olmak değil; yurttaşların ihtiyaç duydukları koruyucu, tanı koyucu ve tedavi edici temel sağlık hizmetlerine mekânsal ve fiili olarak engelsiz erişebilmelerini gerektirir.

6 Şubat 2023 depremlerinde en ağır yıkıma uğrayan illerimizin başında gelen Hatay'da; aradan geçen süreye rağmen barınma, temiz suya erişim, ulaşım ve altyapı alanlarında yaşanan yapısal sorunlar devam etmektedir. Afet bölgesinde halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi için birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi elzemken, Hatay'daki Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) sunulan laboratuvar tetkik hizmetlerinde diğer illere kıyasla ciddi kısıtlılıklar ve eşitsizlikler yaşandığı tespit edilmiştir.

Bu kapsamda; böbrek fonksiyonlarının değerlendirilmesinde, kronik böbrek yetmezliğinin erken evrede saptanmasında ve takibinde kritik bir parametre olan tahmini glomerüler filtrasyon hızı (eGFR) ile kalsiyum-fosfor metabolizması ve paratiroid bezi bozukluklarının ayırıcı tanısında hayati öneme sahip parathormon (PTH) tetkiklerinin Hatay'daki ASM'lerde istenemediği aile hekimleri tarafından bildirilmektedir. Pek çok ilde birinci basamak sağlık kuruluşlarında bu tetkikler rutin olarak çalışılabilirken, deprem felaketini yaşamış Hatay halkının bu tetkiklerden yoksun bırakılması kabul edilemez.

Bilimsel olarak bilinmektedir ki eGFR, laboratuvar ortamında çoğunlukla serum kreatinin düzeyinden uluslararası geçerli formüllerle hesaplanan bir parametredir. Birinci basamakta serum kreatinin ölçümü yapılabilirken eGFR değerinin hesaplanıp raporlanmaması, sistemsel veya idari bir ihmale işaret etmektedir. PTH tetkikine erişilememesi ise kronik hastalığı bulunan depremzedelerin tanı ve takiplerini aksatmakta; hastaları gereksiz yere yıkıma uğramış, randevu kapasitesi sınırlı olan ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına yönlendirmektedir. Bu durum hem hastanelerdeki yoğunluğu artırmakta hem de ulaşım ve ekonomik zorluklarla mücadele eden yurttaşlarımızın temel sağlık hizmetlerine erişimini zorlaştırmaktadır.

Tel: (0 312) 420 61 04-05 Fax: (0 312) 420 23 33 e-posta: kayihan.pala@tbmm.gov.tr
Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkla İlişkiler Binası 2.Kat No: F-216 Çankaya / Ankara 0654

51984

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

Depremin yarattığı zorlu yaşam koşulları karşısında Hatay'ın ihtiyacı "daha az sağlık hizmeti" değil; güçlü, eşit, erişilebilir ve eksiksiz bir kamusal sağlık altyapısıdır. Bu bağlamda;

1. Hatay ilindeki Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) tahmini glomerüler filtrasyon hızı (eGFR) ve parathormon (PTH) tetkiklerinin rutin olarak istenememesinin ve/veya çalışılamamasının gerekçesi nedir?
2. Birçok ildeki Aile Sağlığı Merkezlerinde söz konusu tetkikler rutin olarak yapılabilirken, deprem bölgesindeki Hatay ilinde bu hizmetin sunulamamasının nedeni il düzeyindeki sağlık hizmeti planlamasından mı, laboratuvar altyapı yetersizliğinden mi, tetkik istem yetkilerindeki sınırlamalardan mı, yoksa hizmet alım/ihale protokollerindeki farklılıklardan mı kaynaklanmaktadır?
3. Serum kreatinin düzeyi ASM laboratuvarlarında ölçülebildiği halde, bu parametre üzerinden otomatik olarak hesaplanan eGFR değerinin Hatay'daki birinci basamak laboratuvar bilgi sistemlerinde hesaplanarak hekimlere ve hastalara raporlanmamasının teknik veya idari nedeni nedir?
4. Birinci basamakta eGFR ve PTH tetkiklerine erişilememesi nedeniyle ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşlarına sevk edilmek zorunda kalınan hasta sayısı tespit edilmiş midir? Bu yönlendirmenin afet bölgesindeki poliklinik ve hastane yoğunluğuna etkisi analiz edilmiş midir?
5. Hatay genelinde birinci basamak sağlık hizmetlerinde talep edilen ancak çalışılamayan veya kısıtlanan başka biyokimya, hormon ve mikrobiyoloji tetkikleri bulunmakta mıdır? Varsa bunlar hangileridir?
6. İller arasındaki bu tetkik eşitsizliğini ortadan kaldırmak ve Hatay'daki tüm Aile Sağlığı Merkezlerinde eGFR ve PTH başta olmak üzere temel laboratuvar incelemelerinin eksiksiz biçimde sunulmasını sağlamak amacıyla Bakanlığınızca başlatılmış bir çalışma var mıdır?

Tel: (0 312) 420 61 04-05 Fax: (0 312) 420 23 33 e-posta: kayihan.pala@tbmm.gov.tr
Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkla İlişkiler Binası 2.Kat No: F-216 Çankaya / Ankara 0654